

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 616/2017 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om utkomststöd och skadestånd

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 616/2017 rd undertecknat av riksdagsledamot Olli-Poika Parviainen /gröna:

Ämnar regeringen utreda möjligheten att klassificera skadestånd som en inkomst som inte påverkar utkomststödet och

inom vilken tid har vi en eventuell lagändring att vänta?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Utkomststödet är en stödform inom socialskyddssystemet som beviljas i sista hand. Rätt att få utkomststöd börjar när en person eller familj har använt alla inkomster och all förmögenhet som finns för att trygga sin utkomst. Eftersom stödet beviljas i sista hand finns det bara några undantag från principen. Dessa undantag framgår av 11 § i lagen om utkomststöd. I nämnda paragraf finns en förteckning över de inkomster som inte beaktas som inkomster när utkomststöd beviljas. Till dessa räknas bland annat förvärvsinkomster som ska anses ringa och understöd. I förteckningen ingår däremot inte ersättningar till brottsoffer som fått immateriell skada. Lite större ersättningsrater för brott anses enligt denna paragraf vara inkomster som beaktas vid beviljande av utkomststöd. HFD:s beslut från år 1999 bekräftar lagens tolkning till denna del. Enligt beslutet ansågs det befogat att förplikta en klient att för sin utkomst använda i sin helhet den ersättning hen fått som en engångsbetalning. Om klienten hade kunnat påvisa några utgifter som hen som brottsoffer hade varit tvungen att betala, skulle den andelen ha kunnat avdras från den summa som togs i beaktande.

Folkpensionsanstalten har konstaterat att utgifter som orsakats av brott och som framförs av brottsoffret kan avdras från den summa som beaktas som inkomst. Till dessa utgifter kunde man även beakta nämnda persons eller även till denna närståendes kostnader för nödvändig terapi. Sålunda kunde även immateriell skada på detta sätt lindras i samband med beviljande av utkomststöd. Så som konstateras i frågan lyfts ärendet nu fram då Folkpensionsanstalten som en riksomfattande tolkare av lagen förfar på ett enhetligt sätt i dessa situationer. Kommunernas praxis har kunnat variera trots att denna tolkning även tidigare nämnts i den av ministeriet publicerade handboken för tillämpning av lagen om utkomststöd. Lagen ger inga exakta riktvärden för vad som till exempel är en ringa ersättning, utan det är upp till den som beviljar utkomststödet att bedöma vilket innehåll och vilken mängd som anses vara en ringa inkomst.

Regeringen har i samarbete med Folkpensionsanstalten inlett en utredning om omfattningen av den tolkningssituation som nu lyfts fram. Ersättningar som betalas för immateriella skador gäller främst ersättningar som betalats för patientskador och som relaterar till smärta och värk och brottsoffers ersättningar för personskada och lidande. Enligt uppgifter från Folkpensionsanstalten gäller det på årsbasis i hela Finland ungefär tio beslut om ersättningar för

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 616/2017 rd

brottsoffer och fyra om patientskada. De utbetalda ersättningarna har i genomsnitt inte varit stora i dessa fall.

Vid Social- och hälsovårdsministeriet har man inledningsvis börjat utreda möjligheten att kunna avgöra ärendet genom att styra tolkningen. Det är ur individens synvinkel fråga om en exceptionell situation och således ska den individuella situationen beaktas i samband med beslutsfattandet. Beslutsfattaren kan bedöma om ersättningen kan anses vara en ringa inkomst eller på grund härav åtminstone låta bli att beakta en del av ersättningen. Man kan även effektivisera klientens möjlighet att få råd för att kunna framlägga utgifterna i samband med behandlingen av ärendet. I samband med beredningen av överföringen av utkomststødet från kommunerna till FPA krävde riksdagen att behovet av en totalreform av lagen om utkomststød följs upp och utvärderas. Detta arbete görs på ministeriet i dialog med dem som tillämpar lagen om utkomststød. Endast av synnerligen starka skäl görs enskilda ändringar i lagen om inte problemet utifrån tolkningsriktlinjer rimligen kan avgöras.

Helsingfors 25.1.2018

Familje- och omsorgsminister Annika Saarikko